

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1923 december 15.

340. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Polbach-palota)

A nyilvánosság joga

Az az incidens, ami a tegnapi napon a noviszadi törvénytárgyalótermében az egyik újságíróval szemben lejátszódott, sokkal nagyobb jelentőségű, mint amilyenek az incidens előidézője gondolhatja. A tárgyalást vezető elnök felszólította az egyik — történetesen magyar — lap tudósítóját, hogy hagyja el a főtárgyalás termét, mert kémkedési perekben — az elnöki enunciatio szerint — a lap nem regisztrálja hűségesen a tényeket s így a lap munkatársa nem foglalhat helyet a hallgatóság részére fentartott helyen.

Nem akarunk azon vitatkozni, hogy a bünvádi perrendtartás szerint semmisségi ok létesült-e eme elnöki intézkedés folytán, mely részben zártta tette a tárgyalást olyan okok miatt, melyeket a bünvádi perrendtartás a zárt tárgyalás feltételei között nem sorol fel. A tárgyalási elnök kijelentéseivel a tisztult felfogás szerint nem illemtos vitába szállni. Ez a felfogás akkor alakult ki, amikor a tárgyalási elnökök vigyázva ügyeltek arra, hogy ne is tegyenek olyan kijelentést, melyekkel könnyűszerrel és hálásan lehet vitába bocsátkozni s melyről nem nagy feladat kimutatni, hogy nemcsak az eljárást szabályozó törvénnyel, de azokkal a jogelvével is ellentétben van, melyeket a polgári öntudat szabadságjogokként tisztel s kíván tiszteletben tartatni is.

A bünvádi perrendtartás szigorú szabadsággal állapítja meg a főtárgyalási elnök jogkörét. E jogkörbe nem sorozza be az újságok riportjainak hűség és megbízhatóság szempontjaiból való felülbírálatát s nem ruházza fel a tanács elnökét arra, hogy a nyilvánosság korlátozásával torolja meg a felfogás szerint helytelenül megírt újságközleményt. A főtárgyalási elnök a törvény keretein belül minden intézkedést megtehet, amit a főtárgyalás rendjének biztosítására szükségesnek és célravezetőnek tart. Ami a főtárgyalás rendjéhez a törvény s a törvény által megadott diszkrecionárius jog legkiterjesztettebb értelmezése mellett sem lehet a főtárgyalásról beszámoló újság-cikkek ellenőrzését s azt a praeventív intézkedést sorozni, mely megkívánja hiúsítani azt, hogy a főtárgyaláson történtek a nyilvánosság elé kerüljenek.

Arra már volt példa, — másra sem! — hogy szangvinikus és ideges szingagagatók nem adtak jegyet a kritikusnak, akinek recenziója esetleg jogosulatlanul, de talán megérdemelten bántó volt. De ha ez az elnöki intézke-

dés iskolát alapít, akkor el kell készülnünk arra, hogy a parlament ülésterméből kitiltják azokat az újságírókat, akik a parlament elnökének ítélete — esetleg politikai felfogása — szerint nem referálnak hűségesen a parlamenti eseményekről, el kell arra is készülnünk, hogy a minisztériumokból kitiltják az ellenzéki lapok munkatársait s városházákon, megyeházákon, pénzügyigazgatóságokon, rendőrségeken csak azoknak az újságíróknak adnak fölvilágosítást közérdekű ügyekben, amelyeknek iránya megegyezik a hivatalvezető köztisztviselő politikai, vagy közéleti, vagy társadalmi felfogásával.

Nem akarjuk végig sem gondolni ezt a lehetőséget, mely a tiszta közélet levegőjét, a romlatlan közmórd feltevel: a nyilvánosság jogát fenyegeti meg összezuzással. Mert, higyjék el, ez a jog

nem az újságoknak adott kedvezmény, amit meg lehet adni a leibzurnalok munkatársainak, s amit meg lehet vonni a kellemetlenkedő lapok riportereitől. Ez a jog nem a mi jogunk, ezt a jogot nem nekünk kell megvédeni s ha ezen a jogon sérelem esik, nem az újságírókat sértik meg. Az igazságszolgáltatás nyilvánossága az igazságszolgáltatási szervek hibátlan működésének legelső s elengedhetetlen feltétele. Közérdek, hogy az igazságszolgáltatás tényezőitől ne vonassanak el azok a feltételek, melyek nélkül működése nem kelthet megnyugvást s nem áraszthat tekintélyt. Az újságírók elvégzik kötelességüket akkor is, amikor a nyilvánosság jogának ezt a sérelmét föltárják. Most már azokra hárul az intézkedés kötelessége, akik a közérdeken esett sérelemnek orvoslására hatáskörrel rendelkeznek.

láv radikális képviselő kérdésére is és kijelentette, hogy a kormány mindent meg fog tenni, hogy a módosi és párdányi kettősbirokozók könnyű határforgalmát biztosítsa.

Kraft dr.

a külügyminiszter ellen

Kraft István dr. a Német Párt elnöke azonnal válaszolt a külügyminiszternek és a következőket mondotta:

— Nem értek egyet a külügyminiszter ural ebben a kérdésben. (Mozgás.) Nem értek egyet a kormány felfogásával, nem azért, mert a kormány német elemeket engedett át Romániának és mert az a szándéka, hogy minél több szerbet egyesítsen az országban, mert azt természetesen tartom, hanem azért, mert azt hiszem, hogy ezzel a határmegállapítással nem érték el ezt a célt. Zombolyának Módos és Párdány ellenében való kicserélése nem eredményezi azt, hogy jelentékeny számú szerb lakosság kapcsolódjék az országhoz, helyesebben, hogy több szerb kerüljön Jugoszláviához, mint amennyi a Romániának átengedett községekkel átmev Romániához.

Statisztika az elvesztett és a kapott területekről

— Az 1910. évi statisztika adatai szerint — folytatta Kraft dr. — Módosban 1500 szerb, 2700 német, 600 magyar és 720 bolgár, Párdányban pedig 1124 szerb, 2127 német és 286 magyar lakos van, tehát összesen 2624 szerb lakost jelent az átadás Jugoszlávia részére. Ezzel szemben azokban a falvakban, amiket átengedünk Romániának, a statisztika szerint 2518 szerb lakik, a nyereség tehát körülbelül száz szerb. De még ha ezer is volna, az se lenne ok arra, hogy olyan fontos ipari és gazdasági centrumot, mint Zombolya érettük átengedjünk. Az iparilag gyengén fejlett országnak szüksége van nagy kivitelre, a melyben Zombolyának fontos szerepe lett volna.

Kraft dr. ezután felsorolt néhány tény annak igazolására, hogy Zombolya nemcsak mezőgazdasági, hanem ipari tekintetben is a Bánát legfejlettebb községe volt. Zombolyának három nagy malma van 15 vagon napi teljesítménnyel, két óriási téglagyára, amelyek a legnagyobbak és legmodernebbek egész Közép-Európában és még a németországi gyáraknál is jobb téglát állítanak elő és amelyet Görögországba és Kisázsziába is szállítottak. Ezenkívül két nagy kalapgyár, börgyár, cipőgyár és rövidárgyár van Zombolyán, amelyek évi ipari termelése több száz milliót tesz ki, tehát a város megtartása az ország érdeke lett volna és néhány száz

Nincsics expozéja Zombolya átadásáról

**Nemzeti szempontok miatt történt a határkiigazítás
A Német Párt szónoka bebizonyította, hogy a cserével
csak száz állampolgárt nyert Jugoszlávia**

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülésén Nincsics külügyminiszter válaszolt dr. Kraft Istvánnak és társainak a zombolyai határrendezés ügyében hozzá intézett interpellációira. Arra a kérdésre, igaz-e, hogy a határmegállapító bizottság beleegyezett Zombolya átadásába, a külügyminiszter azt válaszolta, hogy a hír igaz. Arra a kérdésre, hogy Zombolyán kívül még mely más községeket engedtek át Romániának, kijelentette Nincsics külügyminiszter, hogy a kormány Ján, Csorda, Pusztá, Keresztes és Óbék községeket engedte át Romániának, de ezzel szemben Jugoszlávia Módos, Párdány, Surjan, Nagygy és Kriovbara községeket kapja Romániától.

Nemzeti szempont tette szükségessé a határkiigazítást

Az interpellálók harmadik kérdésére, hogy a külügyminiszter és a kormány hozzájárult-e ehhez a határrendezéshez és hogy ha igen, akkor milyen okokból adta beleegyezését, a külügyminiszter a következőket válaszolta:

— Ugy én, mint az egész kormány hozzájárultunk a határrendezéshez. Erről a kérdésről a parlamentnek alkalma lesz részletesebb vitát folytatni, ha majd a konvenciók a parlament elé kerülnek. Zombolya átengedéséről annyit azonban elmondhatok, hogy kezdettől fogva minden kormány foglalkozott a határkiigazítás kérdésével és a kormányokat az az elv vezette ebben a kérdésben, hogy a határmegállapítás útján minél több nemzeti elemet bekebelezzenek be.

Azzal szemben, amit mi Romániának átengedünk, megkaptuk Módost és Párdányt, ahol nagyszámban élnek véreink. Mikor a magyar határmegállapítás folyt és amikor nem annyira szerb, mint inkább horvát és más szláv elemek elvesztéséről volt szó, akkor is ugyanezt az elvet követtük.

Divac szocialista: Ez valójában nem történt meg!

Nincsics: Divac képviselő ur a legjobban tudja, hogy igenis megtörtént.

Nem a németek ellen történt a határrendezés

— Zombolya átengedését — folytatta Nincsics külügyminiszter — a legkevésbé se az a politika váltotta ki, hogy a német lakosságot az országból kizárjuk. Szerettük volna Zombolyát valami módon megtartani és nagyon meglenénnk elégedve, ha más németlakta községeket is megtarthattunk volna. Megvagyok győződve arról, hogy német nemzetiségű állampolgárainkban olyan polgárookra találunk, akik segíteni fognak az államot konszolidálni és fejleszteni. Ezért távol állt tőlünk az a szándék, hogy a határmegállapítást arra használjuk fel, hogy a németeket kizárjuk az országból. Romániával szemben első sorban azt az elvet követtük, hogy biztosítsuk magunknak saját véreinket. Minden egyéb esetben arra törekedtünk volna, hogy Zombolyát megtartsuk államunk keretein belül.

Válaszolt egyúttal Nincsics külügyminiszter Mihajlovics Szvetisz-

Digyminiszteriumhoz érkezett, amely nyomban közölte értesülését a minisztertanácsal. A minisztertanács a kettős miniszterválság miatt még nem foglalkozott érdemben az orosz ajánlattal, azonban rövidesen rákérül a sor letárgyalására és előrelátólag az ajánlatot el is fogják fogadni.

Amennyiben az S. H. S. királyság és a szovjetkormány között megkezdődnek a tárgyalások, ezek vezetésével Baludzsics berlini követet fogják jugoszláv részről megbízni.

A klerikálisok válasza a Német Pártnak

Zsebot képviselő támad, de bizonyítani „nem látja szükségesnek“

A Német Pártnak arra a nyilatkozatára, amelyben a klerikálistársa részéről a parlamentben elhangzott támadásokra reflektált, — és amelyet a *Bácsmegyei Napló* is közölt — Zsebot klerikális képviselő a következő nyilatkozatot tette:

— Stájerországban már hosszabb idő óta észlelhető a német vezetők agitációja, amely egyre szemérmelenebbé válik. Nem akarok most a német mozgalom részleteibe bocsátkozni, de meg kell állapítanom, hogy nagyon hasonló a háború előtti tevékenységükhöz, amikor pángermán jelszavak hangoztatásával üldözték a szlávokat. Egyébként, mint a hozzáram tömegesen érkező levelekből kitűnik, a német választók maguk sem helyeslik vezetőik politikáját. Konkrét bizonyítékokat egyelőre nem szereztem be a Német Párt vezetőinek bűnösségéről, de mihielyt ennek szükségét fogom látni, lesznek a kezemből bizonyítékok is.

Kraft István dr., a Német Párt vezére ezzel a nyilatkozatban felkészül szólni értesülésünk szerint a parlament szombati ülésén, hogy visszautasítsa a párt ellen emelt alaptalan és mindig nagy általánosságokban mozgó vádakat.

De attól kezdve hűtlen lett a halottlához.

— Rossz néven veszi ezt, Jéla? — Intézet ismét szigorú kérdést önmagához. Nem, Jéla, te ezt nem veheted rossz néven, hisz tőled akarnak elrabolni.

És immár elővette az archimandista pecsétes levelét, amit napok óta nem mert felbontani. Ugyis tudta, mi van benne, alapján véve tehát nem sokat ér ez az oktalan kíváncsiaskodás. Elismerő szavak sora az, a végén azzal, hogy: „... neked pedig, kedves fiam, csakis itt a zárdában lehet jövőd, miért is ne késlekedj sokáig, hanem tedd meg az első lépéseket amaz út felé, mely majdani dicsőségedhez vezetend.“

Éjszaka mégis kilopódzott a temetőbe. A hold tisztán világított, a kutyaugatás szinte költői volt és nem zavarta azt a vizimalmok felől szállongó guzlicaének sem. Pópa Panteleimon pedig, helyet foglalva egy kis siron, érzékenyen kérdezte:

— Mit szólna hozzá, Jéla? Ugy-e, te is helyesled.

Hat lábnyi mélységből kellemes válasz érkezhett, mert a pap már mozdult.

— Legyen úgy, amint te kívánod, Jéla.

...S hogy vitte másnap a vonat, oda-könyökölt a kupé ablakába, hogy utoljára lássa a Tiszát, a lyutovát, amik — ki tudja meddig! — nem látják őt. A kis állomás tele volt néppel, számos zsebkendők lobogtak, köztük az egyik — finomabb a többinél — nagyon sokáig.

Pópa Panteleimon ijedten kapta el róla a szemét s szívesebben függesztette tekintetét ama varjakra, amelyek a vonattal versenyt röptek és igen csufondáran viselkedtek. Az Isten a megmondhatója, kit csufoltak ki a jámbor október k.

Bizalmas rendelet az opciós kérvényekről

A magyarok és zsidók kérelmét el kell utasítani

Somborból jelentik: Az opciós kérelmek beadási határideje óta már több mint egy esztendő telt el s eddig még nagyon kevés opció iránti kérvényt intézett el a belügyminiszterium. Az eddigi elintézetek azt bizonyítják, hogy csalódnak várakozásukban azok, akik azt hitték, hogy az opciós kérvény beadása tiszta formalitás és hogy minden munkás, dolgos embernek megadják az állampolgárságot, mert hiszen elsőrangú állami érdek, hogy az országnak minél több kereső, munkás polgára legyen. Ugy látszik más az államérdek, mert az eddig elintézet kérvényekre a miniszterium majdnem kivétel nélkül elutasító határozatot hozott.

Valószínűleg az lesz a többi kérvény sorsa is, mert a belügyminiszterium, mint feltétlenül megbízható forrásból értesülünk, egy bizalmas rendelet alapján intézi el a kérvényeket. A rendelet szerint

a Vajdaságban a magyarok és zsidók létszáma csökkentendő s így a magyarok és zsidók opciós kérvényének csak a legindokoltabb esetben lehet helytadni.

Anélkül, hogy a rendelet jogoságával, igazságával, méltányos voltával vitába akarnék szállni, rá kell mutatnunk, hogy a belügyminiszternek ez a rendelet és a belügyminiszteriumnak ez a

felfogása újból megteremti a kijárók, állampolgársági joggal üzérkedők kincset-termő Eldorádóját.

A tilokzatos körlevelek okozta botrány már elült és már ismét jönnek az ajánlkozók, akik 10—20.000 dinárt kérnek az opciós kérvény kedvező elintézetéért, az állampolgárság megszerzetéért, sőt 40.50.000 dinárért a már egyszer elutasított opciós kérvényeket is kedvezően lehet elintézni. Akinek tehát sok pénze van, az megveheti az állampolgárságot kijárói és ügynökök útján, akiknek nincs vagyon, az veheti a vándorbotot s kereshet új hazát s új egzisztenciát.

Hogy mennyiben érdeke az államnak, hogy rendes polgárokat és adófizetőket veszítsen el, azt tán csak a rendelet kibocsátója tudná megmondani. A belügyminiszter állítólag az egységes nemzeti állam szempontjaival indokolta rendelkezését. Csak arra kell rámutatnunk, hogy az amerikai Egyesült Államokban anyelvi és a nemzeti egység sokkal jobban megvan, pedig az egész világból vándorolnak oda s ott nem pénzért árulják az állampolgárságot.

A kijárók azonban nem filozofálnak. Ők szüretelnek. Ha nem is ez volt a rendelet célja, mindenestre ez az egyetlen és sajnálatos eredménye.

A pénzügyi bizottság elfogadta a háromszáz millió frankos fegyverkezési hiteljavaslatot

Pesics hadügyminiszter a legutóbbi fegyverpanamáról

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülésének legnagyobb részét a külügyminiszternek a hozzáintézet kérdésekre adott válasza töltötte ki.

Az ülés megkezdése után elsőnek Sztojadinovic pénzügyminiszter válaszolt kisebb jelentőségű kérdésekre, majd Nincsic külügyminiszter Divacnak válaszolt a kormányának Görögországgal szemben elfoglalt álláspontjára vonatkozólag. A külügyminiszter kijelentette, hogy nem történtek meg azok az intervenciók a kormány részéről, amelyekről a lapok közleményei megemlékeztek és így a hozzáintézet kérdés önmagától elveszti aktualitását.

Divac hosszabb beszédben fejtette ki elégedetlenségét a kormány külpolitikájával. Szerinte óvakodni kellene a kormánynak, hogy idegen államok belügyeibe beavatkozzon és felemlítette a berlini S. H. S. köyet egyéni akcióját.

Nincsic ezután dr. Kraft Istvának válaszolt a zombolyai határrendezési ügyében, majd Radics István külföldi agitációja miatt hozzáintézet interpellációjára felelt. Kijelentette, hogy a londoni S. H. S. követ Radicsnak egy októberi keltezésű levele miatt megjelent az angol külügyminiszteriumban, ahol felvilágosítást kért arra nézve, hogy az angol kormány valóban helyesli-e Radics akcióját? Az angol külügyminiszter megcáfolta Radics levelének tartalmát és nyomban közölte Radicsal, hogy ne éljen vissza Anglia vendégszeretetével. Krizsman nem elégedett meg a válasszal, elsősorban azért, mert a kormány iránt sincs bizalma. Felemlítette, hogy a radikális többség egy alkalommal már jegyzőkönyvet írt alá Radicsal Zagrebban. Szerinte a félrevezetett horvát tömegek rövide-

sen ott fogják hagyni Radicsot és együtt fognak működni a szerb néppel.

A pénzügyi bizottság jelentését olvasták fel ezután, amely szerint a bizottság elfogadta a költségvetési tizenkettedekről szóló javaslatot. A parlament elhatározta, hogy a törvényjavaslatot a szombati ülésen fogja letárgyalni. Tekintettel arra, hogy a tizenkettedek megszavazásával az ex-lex veszedelme elmúlt a kormány feje felül és hogy jelenleg nincs egyetlen sürgős javaslat sem, a parlament valószínűleg hosszabb szünetet kap. Az eddigi tervek szerint a hosszú karácsonyi szünet január 15-éig fog tartani.

Üzlet-üzlet — mondja a hadügyminiszter

A parlament pénzügyi bizottsága pénteki ülésén a háromszáz millió francia frankos fegyverkezési hitelről szóló törvényjavaslatot foglalkozott. Az ülés elején Sztojadinovic pénzügyminiszter ismertette a javaslatot, amely szerint a francia kormány a pari nyújt ötszázalékos kamat mellett kölcsönt. A kölcsön ellenében garanciául lekötik a monopól-jövedelmek feleslegét.

Sumenkovic demokrata kijelentette, hogy elvben elfogadja a javaslatot, de felvilágosítást kér arról, hogy milyenek a kölcsön feltételei és milyen garanciákat szándékozik adni a kormány. Kifogásolta, hogy a francia parlamentben előbb ismertették a javaslatot, mint a jugoszláv parlamentben, majd azt kérdezte, hogy a kölcsönnek vannak-e politikai feltételei is, továbbá, hogy vannak-e garanciák arra is, hogy nem lesznek-e ismét nagyobb arányú panamák a fegyverbeszerzetésnél, mint voltak legutóbb is.

Pesics hadügyminiszter röviden

válaszolt a képviselő kérdéseire és kijelentette, hogy ha történtek is panamák, azáltal nem károsodott az állam. Egyébként az üzlet már természeténél fogva is azzal jár, hogy az üzletkötő felek mindegyike minél nagyobb hasznot igyekszik magának szerezni.

— Hia, az üzlet, üzlet. — mondta. Hosszabb vita után Setyerov képviselő a demokrata és földmivespárt nevében nyilatkozatot olvasott fel, amelyben kifejtette, hogy milyen okokból nem fogadhatják el a javaslatot.

A szavazásnál, amelytől a demokraták és földmivespártiak tartózkodtak, tizenhét szavazattal hat ellenében elfogadták a törvényjavaslatot.

Csökkentik a miniszteriumok létszámát

A radikális képviselők klubja pénteken este ülést tartott, amelyen Pasic miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai is teljes számmal jelentek meg. Az ülésen a központi igazgatásról szóló törvényjavaslatot tárgyalták és nagy vita fejlődött ki afelett, hogy hány miniszteriumot szüntessenek meg. A kormány javasolta, hogy a törvényegységesítő, a szociálpolitikai és a közegészségügyi miniszteriumokat szüntessék meg, több képviselő azonban azt javasolta, hogy a miniszteriumok számát tizenkettőre csökkentsék és így az eddigi három miniszteriumon kívül szüntessék meg az erdő- és bányügyi miniszteriumot, a vallásügyi miniszteriumot, valamint az agrárreform-miniszteriumot.

Az ülés az esti órákban még tartott.

Botrány a román kamarában

Visszaélések a román agrárreform végrehajtásánál

Bukarestből jelentik: A román kamara legutóbbi ülésén dr. Lupu a parasztpárt egyik vezetője interpelláció keretében szóváltotta két magyar grófi birtok kisajátítása körül lezajlott botrányos visszaéléseket. Elmondotta, hogy gróf Mikes zabola-kovásznai birtokát nem hogy agrárreform alá vették, de a Székelyföld három román falvának népétől 22.000 hold erdőt és szántóföldet a gróf javára kisajátítottak. Teleki grófnő birtokát viszont mentesítették a kisajátítás alól, állítólag azért, mert az agrárbizottság egy magasállású tagjának házasságot ígért a grófi özvegy, aki bár magyar hazafi, erdekből szívesen van együtt a román arisztokráciával. Leveletet olvasott föl, amelyből kiderült, hogy Constantinescu földművelésügyi miniszter két unokaöccse olyan birtokcserét kötött az állammal, hogy rossz és értéktelen dobrudszai földjeikért 18 millió leit erő kiváló birtokot kapnak cserébe. A kormányparti képviselők zajongása közepette végül kijelentette, hogy a visszaélésekbe több képviselő be van keverve.

Constantinescu földművelésügyi miniszter válaszában igyekezett megcáfolni dr. Lupon vádjait, kijelentvén, hogy az említett grófi birtoknál semmiféle visszaélés nem történt. Adatokat olvasott fel, amelyből kiderült, hogy Mikes grófnak 130 hold földet hagytak meg. Beszéde végén bejelentette, hogy eddig összesen 551 tisztviselőt dobott ki, akik az agrárreform végrehajtása körül visszaéléseket követtek el.

Községi pótválasztások Osijeken

Az osijeki horvát parasztpárt és a zajednica különválása

Osijekről jelentik: A hónap végén megtartandó képviselőtestületi pótválasztásokra, amelyekben 20 mandátum sorsa dől el, a pártok erősen készülődnek. A legélénkebb agitációt a horvát köztársasági parasztpárt fejt ki, amely eddig is több propaganda-gyűlést tartott. Mellette a horvát zajednica vezet erős választási mozgalmat, amely minthogy a parasztpárttól mélyreható ellentétek miatt elszakadt, önálló listával megy a választási küzdelembe. A párt mult heten megtartott gyűlésén a város jelenlegi polgármestere dr. Hengl is mondott beszédet, amelyben feltűnő éles támadta a radikális pártot és a kormányt, amely — szerinte — nem alkalmas ország vezetésére.

A munkáspártok — a szociáldemokraták és kommunisták — szintén erősen készülődnek a választásokra. A nagyobb esélyük a kommunistáknak van, akik a karácsonyi ünnepek alatt szándékoznak véglegesen elkészülni a küzdelemre. A helybéli kereskedők és iparosok, a kik külön listával vesznek részt a választásokon, vasárnap erősen látogatott gyűlést tartottak, amelyen a választások alkalmával tanúsítandó magatartásukat beszélték meg.

A választási agitációs gyűlések ezideig meglehetősen simán folytak le, csupán legutóbb — vasárnap — történt kisebb incidens a kommunisták és az orjundások között. A külváros egyik vendéglőjében rögtönzött gyűlést tartott néhány kommunista munkás, akiknek beszédét a jelenlevő orjundások közbekiáltásokkal megzavarták. A gyűlés végén, a két csoport között annyira elmergesegett a vita, hogy botokkal és boxerekkel estek egymásnak. A verekedésnek a rendőrség közbelépése vetett véget, amely a verekedőket előállította a rendőrségre.

Sok a hamis százdináros

Kitűnő hamisítványok vannak forgalomban

Beteg a pénz... A legnagyobb baja, hogy a gyengélkedő bankó elbuvik, sehol nem lehet megtalálni. Ezenkívül egyéb bajai is vannak, többek közt az is, hogy a kisszámú banki között meglehetősen sok hamis is van. Legujabban a barna alapnyomatu újfajta százdinárosokat hamisítják. A forgalomban lévő hamis százdinárosok annyira tökéletesek, hogy a Narodna Bankához is került egy-két darab.

Mióta a kék alapnyomatu régi százdinárosokról kiderült, hogy sok közöttük a hamis s azok a boldogok, akik még a mai pénzszük időben egy egész százdinároshoz jutnak, jól megnézik, hogy nem hamis bankót kapnak-e, az élelmes pénzhamisító banda, amely sikerrel versenyez a zürichi tőzsdével a jugoszláv valuta értékének leszorításában, az újfajta, barna alapnyomatu százdinárosok készítésével foglalkozik.

A pénzhamisítók kitűnően lehetnek felszerelve, mert a hamisítvány alig tér el valamiben az igazi százdinárostól. A papírja ugyan érdesebb, de ezt csak kiváló szakember veszi észre, a bankjegyek azon az oldalán, ahol a francia szöveg van, az alapnyomat kissé durvább, mint a valódi, de ezt is csak ritka emberfia konstatálhatja, mert legalább is két darab százdináros kell az összehasonlítás céljaira s kinek van ma ennyi pénze... Az egyetlen szembevetendő különbség a bankjegy számolásában van. A jó százdinárosnak azon az oldalán, ahol a szláv nyelvű szöveg van, felül a jobb s

alul a balsarokban van a bankjegy száma. A jó százdinároson a számok előtt a széria jelzésére szolgáló betű van. A hamisítványon a betű hiányzik, csak szám van.

A Narodna Banka értesítette fiók-

jaikat, hogy hamis százdinárosok vannak forgalomban s vigyázatra intette őket, a közönséget azonban eddig elfelejtették figyelmeztetni arra, hogy legyen elővigyázatos, aki százdinárosokat kap.

Népszövetségi kölcsönt kér Németország

Franciaország az osztrák ellenőrzési feltételek mellett hajlandó hozzájárulni a kölcsönhöz

Párisból jelentik: A francia kormánytól és párisi politikai körökben nagy feltűnést keltett Marx kancellár csütörtöki nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy Németország is kölcsönt szeretne felvenni a Népszövetségtől.

A kancellár kívánságával szemben — megbízható értesülés szerint — Párisban nem helyezkednek a visszautasítás álláspontjára. Az a vélemény alakult ki illetékes körökben, hogy ha Németország megbarátkozna azokkal a feltételekkel, amelyek mellett Ausztria a kölcsönt megkapta, Franciaországnak nincs kifogása a kölcsön folyósítása ellen.

A német munkanélküliek a proletárdiktatura kiküldetését sürgetik

Berlinből jelentik: Seeckt tábornok betiltotta a munkanélküliek és a leszállított munkaidővel dolgozó munkások december 16-ára Berlinbe összehívott kongresszusát. A betiltás alapjául az előkészítő bizottság részéről osztogatott rőpcédulák szolgáltak, melyekben a proletárdiktatura kiküldetését sürgetik és fegyveres ellenállásra lázítanak.

Amerika is részt vesz a német jóvátételi kérdés rendezésében

Londonból jelentik: Tegnap érkezett meg Londonba a hivatalos megerősítés arról, hogy a washingtoni kormány kedvezően döntött az amerikai szakértőknek a jóvátételi bizottság által kiküldendő albizottságokban való részvételéről. A jóvátételi bizottságnak legközelebbi dolga most már a szakértői albizottságok melőbbi egybehívása, ami előreláthatólag még karácsony előtt fog megtörténni.

Az egyik szakértői albizottság azután meg fogja vizsgálni azokat a módokat, amelyek a német költségvetés egyensúlyának helyreállítására és a német márka stabilizációjára alkalmasak, a második albizottság pedig meg fogja állapítani azt a vagyonmennyiséget, amelyet Németországból külföldre vittek.

Az amerikai sajtó meglepedéssel tárgyalja a washingtoni kormány határozatát.

Ex-lex előtt áll Magyarország

A szociáldemokraták nem járulnak hozzá az indeminitás gyors letárgyalásához

Budapestről jelentik: Kormányparti oldalról mozgalom indult meg az indeminitási javaslat gyors letárgyalásának biztosítására. Azzal érvelnek a mozgalom kezdeményezői, hogy az indeminitási törvényjavaslatba kizárólag a legszükségesebb pénzügyi rendelkezések vannak felvéve és az ország érdekében állana, ha a törvényjavaslat gyors letárgyalásával elkerülnék az ex-lexet. A mozgalom kezdeményezői érintkezésbe léptek a szocialista képviselőkkel, akiket felkértek arra, hogy Vass József helyettes miniszterelnök előtt fejtsek ki álláspontjukat.

A szociáldemokratapárt részéről Peyer Károly és Farkas István keresték fel Vass Józsefet a parlament épületében és kijelentették előtte, hogy a szociáldemokratapárt hajlandó hosszabb vita nélkül keresztül engedni az indeminitási javaslatot, ha a kormány teljesíti kívánságait.

A kívánságok nem újak s azokat a parlamentben a szociáldemokrata képviselők minden egyes alkalommal kifejtették. Három konkrét követelést állítottak a helyettes miniszterelnök elé: az internálótábor felszámolását, általános politikai amnesztiát és az emigráció likvidálását.

Vass József kérte a képviselőket, hogy az ország érdekében az indeminitás tárgyalása előtt ne forszírozzák követeléseiket, hanem tegyék lehetővé, hogy az ex-lex elkerülhető legyen.

Peyer Károly válaszolt a helyettes miniszterelnök előterjesztésére. Kijelentette a szociáldemokratapárt nevében, hogy követeléseikhez feltétlen ragaszkodnak. Amennyiben a kormány azokat nem hajlandó honorálni, teljes erővel felveszik a harcot az indeminitás ellen és a kormányra hárítják a felelősséget a behövekedő ex-lexért. Hangsúlyozta azt is, hogy a törvényhatósági választói javaslatok ellen is súlyos ki-

fogásaik vannak, amelyeket a javaslatok betérésztése után részleteznek.

A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága pénteken tárgyalta az indeminitást.

A pénzügyi bizottság elfogadta az indeminitást

Vanczák János bejelentette, hogy a szociáldemokratapárt bizalmatlan a kormány iránt és azért a javaslatot nem fogadhatja el. A kormány még most sem tette meg a kezdeményező lépéseket a közszabadság visszaállítására. Az internálások és a rendőri jelentkezési kényszer még ma is izgatja a munkásságot. A háboru után már valamennyi országban amnesztiát adtak, likvidálták azokat az ítéleteket, amelyeket annak idején gyűlölettel teli atmoszférában hoztak és lehetővé tették, hogy a külföldre menekültek visszatérhessenek. Végül bejelentette, hogy pártja a kormány ténykedései fölött a nemzetgyűlésen beható vitát fog provokálni.

A szociáldemokratapárt szónokai csatlakoztak Vanczák fejtegetéséhez.

Peyer Károly felszólalásában ismertette azokat az okokat, amelyek miatt bizalmatlan a kormány iránt. A maga részéről szükségesnek látja, hogy a kormány a pénzügyi bizottságot a kölcsöntárgyalásokról tájékoztassa. Megnyugtató kijelentést kér arról a hírről, mely szerint a lakásépítési akció állítólag meghiúsul. Szóvártta a tisztviselők természetbeni ellátását. Ez nagy terhet ró az államra, tehát rendezni kell. Aból az összegből, amelyet a természetbeni ellátás adminisztrációjára fordítanak, a tisztviselők fizetését meglegedésükre lehetne rendezni. Sürgeti a természetbeni ellátás megszüntetését.

Várnai Dániel kijelentette, hogy politikai okokból nincs a kormány

iránt bizalommal. Az amnesztiá kérését Magyarországon is sürgősen meg kell oldani.

Farkas Tibor csak három hónapra kívánta a felhatalmazást megadni.

A pénzügyi bizottság a szocialisták szavazatai ellenében elfogadta az indeminitást.

A parlament indeminitási vitája legközelebb megkezdődik és azon a szocialista képviselők teljes számában részt fognak venni.

Mi van a »politikai jegyzőkönyv«-ben

Hire kerekedett annak, hogy a külföldi kölcsön pénzügyi megállapodásai mellett politikai jegyzőkönyv is készül. Minthogy a politikai jelző alkalmas nyugtalanító félreértések okozására, illetékes helyen szükségesnek tartják a következők megállapítását:

A hitelezők érdeke természetesen bizonyos politikai garanciákat is megkíván, amelyek azonban annyira nem vonatkoznak az ország belső ügyeire, hogy ugyanannyira Magyarország számára, mint Magyarország részéről igényeltetnek. Így abban a jegyzőkönyvben foglaltatik elsősorban a kisanant kötelező nyilatkozata a magyar állam függetlenségének a biztosításáról, másrészt pedig Magyarország kötelező nyilatkozata a nemzetközi szerződéseknek a maga részéről való kötelező respektálásáról. Ezek eminenter politikai tartalmu pontok s a politikai jegyzőkönyv felvétele esetén ilyen szemlemben értendő.

Ezzel a hivatalos felvilágosítással szemben erősen tartja magát az a hír, hogy a külföldi kölcsönnek belpolitikai természetű garanciái is vannak.

Vámhivatali borzalmak

Betegséget okoz a vámvizsgálat

A vámvizsgálat sehol sem tartozik a tulságos gyönyörűség közé. Ezzel mintegy megfizet az utas azért a vakmerő elhatározásáért, hogy külföldre merészkedik. A békekötés óta megsaporodott a vámhátarak és a vámvizsgálatok száma.

Meg kell állapítani, hogy ha idegesíti, kellemetlenül molesztálja is az utast, hogy néhány órai utazás után le kell a vonatról szállnia, hogy felturják a csomagját, átkutatják málhait, a vámvizsgálatok módja ellen nagy általánosságban nem igen lehet panaszt emelni. Különösen a suboticiai elsőosztályú fővámhivatalnál végzik erélyesen, de minden elismerést megérdemlő előzetkenységgel a vámvizsgálatot. A vámhivatal alkalmazottai tisztában vannak azal, hogy a vámvizsgálatnak a csempészes megakadályozása s nem az ártatlan utasok molesztálása a célja. A tisztviselők gyakorlatát és hozzáértését dicséri, hogy a rendes utasoknak nincs a vizsgálatnál semmi kellemetlenségük, de azok, akik árut, vagy értéket akarnak átcsempészni, a legtöbb esetben rajta vesztenek.

Ezt az előzetkenységet és tapintatosságot, amely a suboticiai vámvizsgálatot jellemzi, nem igen lehet a röszei kirendeltségnél tapasztalni.

A röszei vámkirendeltségnél különösen az utóbbi időben a vámvizsgálatnak egy olyan módja folyik, aminőt sehol sem lehet tapasztalni. Uriasszonyokat, akár gyanus az utazásuk, akár nem, szinte kivétel nélkül levetkőztetik s olyan szigoru motozásnak vetik alá, amit minden más vámhivatal csak a legkivételesebb esetben s csak akkor alkalmaz, ha gyanus az utas. Ha a vizsgálat e perverz módjának csak az volna a következménye, hogy a röszei vizsgálat cellából sirva, megszegye-

NYILTTÉR.**Meghívó.**

A háztulajdonosok f. hó 16-án d. e. 10 órakor a Páris éttermében (azelőtt Hungária) értekezletet tartanak, melyre az összes háztulajdonosokat ezenel meghívják.

9461

A háztulajdonosok elnöksége.

OLCSÓ TŰZIFA

vegyes, gyertyán-, bükk-, szil- és akácfa

150 korona

9425

aprítva, házhoz szállítva, — amíg a készlet tart.

Birkaš i Drug Subotica

Save Tekeli ul. (Halaški put) Telefon 5-24 és 88

ROSSIJA-FONCIÈRE

BIZTOSÍTÓ és VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

ELVÁLLAL: Tűz-, baleset-, betörés-, szállítmány- és életbiztosításokat.

Főhivatal: Subotica, Aleksandrova ulica 4.
(Rossija-Foncière palota) 9193**EXPORT-CIPELÁ-nál**

NOVI-PADÉJ (BÁNÁT)

Cipők és harisnyák**rendkívül olcsó áron**

továbbá babakelengye, férfi- és női ruhanemű

40 %-kal olcsóbb, mint bárhol másutt.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Helyi ügynök fix fizetéssel és jutalékkal.

Idősebb segéd, ki utazásra is alkalmas, két fiatal segéd gyarmat- és fűszeráru szakmából azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési igény és referenciák megjelölésével Filipp és Berger gyarmat és fűszerárungykereskedőhöz Novisad, Petra Zrinjska ulica 3 intézendők. 9336

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A

KOVINI BANK R. T.

főosztálya Kevin (Banat)

Férész-, építőanyag egy kemény mint puhafában, gumba, szőldoszka mindenkor raktáron. Kívánatra minden méret vágatik. Eladás engros és detailban.

„PHÖNIX“ ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

S. H. S. KIRÁLYSÁGBELI IGAZGATÓSÁG

Kralja Petra ulica 18. **BEGRAD** Kneza Lezara ul. br. 1.

Távíratcím: LEFENIKS. — Telefonszám: 32—45.

Átvette a következő életbiztosító társaságok tárcájában levő biztosításokat: Gvardián New-York, Star London, Alliance, Atlas, Bécsi Jubileumi Biztosító Társaság, Gizella, Janus, Universal, Bécsi Hivatalnok Biztosító, a Budapesti Első Katonai Szolgálat Esetére Biztosító Társaság, amelyeket nevezett biztosító társaságokkal jelenlegi S. H. S. Királyságbeli állampolgárok kötöttek és kötelezte magát, hogy koronákban kötött biztosított összegeket a biztosítás lejártakor 1:4 arányban diárokban kifizeti.

Felhívtnak azok, akik a fentnevezett társaságok valamelyikénél biztosítást kötöttek, hogy kötvényeiket átírás végett szíveskedjenek beküldeni vagy a Phönix Életbiztosító Társasághoz Beogradba vagy a társaság fiókjainak Zagreb Jurišićeva ul. 5. vagy Ljubljana Cankarjevo Nabrežje 1. szám vagy Sarajevo Ferhadija 14. sz. alá.

A „Phönix“ életbiztosító társaság legelőnyösebb feltételek mellett felvesz mindennemű életbiztosítást orvosi vizsgálat alapján vagy anélkül is, balesetbiztosításokat és szavatossági biztosításokat.

A társaság kötvényei a Hadügyminisztériumnál házassági óvadékként elhelyezhetők.

A társaság Európa minden államában képviselőket tart fenn. Keres szorgalmas és megbízható helyi képviselőket.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál: 9333

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

Litografált részvények, betétkönyvek, csekk-könyvek, címkek stb. Üzleti könyvek, irkák, noteszok. **Dobozgyáram** készit dobozokat minden kivitelben, legizlesebben és legjutányosabban

FISCHER ERNŐ

litografiai műintézete Subotica, Pašićeva ulica 9. Telefon 62. Üzleti-könyv, dobozgyár és dombornyomda Karadžićeva ulica 26. Telefon 431. Kérjen ajánlatot. Legalkalmasabb karácsonyi ajándék **dombornyomású levélpapír és névjegy.**

KARÁCSONYI VÁSÁR

LEGSZEBB AJÁNDÉKTÁRGYAK: Női redikülök, a legmodernebb kivitelben, szivar- és cigarettatárcák, manikürkészletek és necessaryk, a legfinomabb és legszebb kivitelben, mindennemű bőröndök és sportcikkék a legjutányosabban

DIETRICH FRIGYES

bőrönd- és és diszműárkereskedésében Novi Sad Kr. Petra ulica 30. szerezhethető be. Kocsikázó és lovagló felszerelések. Saját készítményű áruk. **Ne mulassza el a karácsonyi vásár alkalmával kirakataimat megtekinteni!**

Székely és Vujkovic**különleges divatkelmék áruháza**

Mint minden évben karácsonyivásár alkalmával az idén is legalább

50%-kal olcsóbban szerezhetheti be szükségletét.**OKKAZIÓ ÁRAINK:**

Tiszta gyapju velour 140 c. széles D. 150.—

Kész női ruhák — — — Din. 500.—

Kész női köpponyok — — — Din. 700.—

Tiszta gyapju kosztüm szövet 140 c. D. 120.—

Tiszta gyapju pepita szövetek Din. 110.—

Tiszta gyapju flanellek sima és mintás D. 80 és 90

Lusterek — — — Din. 85.—

Crepe georgette 100 c. — — — Din. 150.—

Divatselymek 90 c. — — — Din. 100.—

Hímzett selymek Din. 150.—

Delinek — — — — — Din. 20 és 50.—

Kartonok — — — — — Din. 20.—

1 vég vékonyszálú vászon — — — Din. 450.—

Férfi és női zsebkendők — — — Din. 6.—

Egy öltönyre 3 mtr gyapjuszövet D. 5—700.

Ez alkalomra összeállított kirakataink bő tájékoztatást nyújtanak.

Okkazió áraink december 24-ig érvényesek.

dec. 13-tól
csütörtöktől -
dec. 16-ig
vasárnapig

Lifka

Arabiai éjszakák

Jelenetek az 1001 éjszakamesőből 2 részben 5-5
főlvonásban. I. rész A köv meredt város
Főszereplő: Natalia Koranko

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címme
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állástkeresők az apróhirdetési díj felet fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdésközlésekhez válaszbelég melléklendő.

Eladó új, 42 colos malom-
járat erős faállvánnyal,
kődaruval, egy pár budai
speciális malomkövel és
egy bácskai függő szalma-
kazalozó. Cim: Bencsik
Lajos, Bácska-Topola.

Vendéglő, jömeneteli, el-
adó és azonnal átvehető.
Habram Elek, Senta. 9427

Eladó két szekrény, két
ágy, 1 íróasztal, 1 polc,
1 asztal, 2 szalagarnitu-
ra, álló- és függőlámpák.
Érdeklődni lehet Vilsono-
va ulica 22. sz. alatt. 9355

Acetilén gázfejlesztőkazán
olcsón eladó Vadóc Ká-
rolynál, Topola. 9350

Egy hálószobabutor eladó.
Cim: Párhuzamos-ut 119-d

Egy komplett acél magán-
járó szerkezet, 8-10 HP
erős lokomobilhoz és egy
erős excenterprés jutá-
nyos áron eladó. Hambur-
ger gépműhely, villamos-
telep mellett. 9294

Felszámolás alatt álló já-
tékárugyárban nagyobb
mennyiségű féligkész és
kész játékok, egy négy
lőerős stabil szivógázmo-
tor, szerszámok és gépek
eladók. Érdeklődni lehet
dr. Török Andor ügyvéd-
nél, Stara-Kanjiza. 9324

Egy ház nagy telekkel,
nagy magtárral, Ilirka uli-
ca, volt Tuba-utca 6. sz.,
eladó. Felvilágosítást ad
Gergics Antal, barátok-
temploma mellett, 6. sz. 9258

KÖZÖ

dec. 13-tól
csütörtöktől -
dec. 16-ig
vasárnapig

Dickens világhírű regénye után Twist Olivér

dráma 7 főlvonásban
Főszereplő: JACKIE COOGAN.

8-as, Első Magyar, gyári
magánjáró, fiatal, golyós
Máv-csőplével, 6-os, Máv
fogaskerekes garnitúra,
Lencz lokomobil Máv-
csőplével: 6-os, Umrát
gyári magánjáró garnitu-
ra; 28-as szivógázmotor,
huzatos; 4-es szivógáz-
motoros morzsoló fűrés-
szel, külön lokomobil és
csőplő is eladó. Megte-
kinthetők Vadóc Károly
géplakatosnál, Topolán. 9313

Borbélyüzlet Suboticán, 16
forgalmas helyen, 2 már-
ványplatinis tükörrel, más
vállalat miatt eladó. Bő-
vebbet Malusev-iroda.

Butor: hat fotel, divány,
két ágy és több butordarab
olcsón eladó. Cim: VI.,
Petrogradska ulica 5. 9260

Vendéglők megvételre,
bérbe vagy elszámolásra
kerestetnek Bácsmege
bármely városában vagy
községben. Malusev-iroda.

Wertheim-szekrény, 1., 2.
vagy 3-mas számú meg-
vételre kerestetik leszá-
llítva Mol állomásra. Malu-
sev-iroda, Subotica. 9441

Eladók többféle butorok
és egy Singer varrógép.
Viktória, Agina ulica 9.

KÜLÖNFÉLE

Jó házikoszt olcsóbb árban
kapható, Agina u. 2. a ká-
vémerésbe. 9431

Orvos, specialista, letele-
pedés céljából sürgősen
3-4 szobás, modern lak-
kást keres Senta (Bačka)
város centrumában. Aján-
latok »9430« sz. alatt a
kiadóba kéretnek. 9430

A város legforgalmasabb
pontján üzlethelyiség be-
rendezéssel együtt átadó
»Publik«-nál. — Subotica,
Strossmajerova ulica 8.

Szerbiál óhajtok tanulni
fiatalabb hölgytől. Értesí-
tést kérek »Haladó« jel-
gére a kiadóba. 9385

Pöstvénybe nem kell utaz-
nia, ha rheumáját, ischiást
gyógyítani akarja, mert
eredeti pöstvény iszapot
kaphat az Illés-gyógyiszter-
tárban, a főpostával szem-
ben. Kérjen leírást. 7141

Vidéki hölgyek és urak
ékszerjavításait és kö-
foglalást megvárhatják
Blahánál, Subotica, edény-
piac. 9172

Butorozott szobák, a vá-
ros bármely részén, bérbe
kerestetnek. Akinek van
kiadó, saját érdekében je-
lentse be Malusev-iroda-
ban.

BÁLAKRA ESTÉLYEKRE

SZÓDAVIZET

gyári áron szállít
„UNION“ szilvizegyár.
Megrendeléseket felvesz
Herr Jolánka
kalapüzlete (Városház)

Vezetés hiányában kisebb
fűszerüzlet lelépés nélkül,
olcsón átadó. Cim a kiadó-
ban. 9451

Fehér sellak, friss érke-
zett. Klein Géza, Subotica.

FOGLALKOZÁS

Esztorgályos-segédet
azonnali belépésre felve-
szek. Sőregi Gábor, Senta
9426

Himzős ki a géphímzéshez
ért felvétetik. Beck Jenő
Pašičeva ul. 8. 9455

Fiatal kereskedősegéd, a
fűszer- és vegyesáruszak-
mából, szerb, magyar, né-
met nyelvtudással, teljes
ellátásra, felvétetik. Trener
Ferenc, Temerin. Tel. 17.
9419

MOTORMALOM

19 éves, 40 HP, szivó-
gáz motorral, 4 hen-
gerszékkel, 1/4-részes
sikszitával, 1 pár 42-ös
kövel, lakóházzal, 850-
P kerettel, 10 kilométer
Osijek-től Baranyában

azonnal eladó.

ára 400 000 dinár. Ked-
vező fizetési feltételek
Írásbeli kérdéskö-
rdésre nem válaszolok.
Keller, Osijek I. Stros-
majerova ulica 57. sz.

Motorgépész, 26 éves, nős
géplakatos, szivógáz-, Die-
sel nyersolajmotorok ke-
zelésével, több évi gya-
korlattal, állandó és nyu-
godt állást keres. Balogh
motorgépész, Svilojevo,
Bácska. 9223

Fiatal segédet jó bizo-
nyítványokkal és egy fia-
talember raktári munkára
keresek. Jelentkezni Drag.
Lj. Jovanovićnál Subotica,
Cara Dušana 8. — Telefon
543. 9422

NŐI és FÉRFI ALSÓRUHÁK FEHÉRNEMŰ KELLÉKEK KÉSZÍTÉSE

CSILLAG

fehérnemű varroda.
Paja Kujundžić ulica 3.

Egy jó családból való kis-
asszony kerestetik azon-
nali belépésre elárúsító-
nőnek elegáns üzletbe. —
Vilsonova ulica 48. sz.
Értekezni lehet 2-3 óra
között. Szerb nyelv meg-
kívántatik. 9259

Utazót, megbízhatót, in-
telligens, kellemes megie-
lenésű urat, horvát-német
nyelvtudással, keres papír-
és írószernagykereskedés.
Szaktudás megkívántatik.
Írásbeli ajánlatokat »Stal-
no« jelgére a kiadóhivatal
továbbít. 9325

SZABOTT ÁRAKI

**Mélyen leszállított árak
november 24-től december 24-ig**

tiszta gypju férfiszővet 150 széles
Din. 75.—

tiszta gypju nőiszővet minden színben
130 széles Din. 80.—

finom széles Liliom-vászon
Din. 25.—

legjobb minőségű kanavász és ingzephir
Din. 20—22.50

Gyűszőjén meg minden vótékényeser nélkül.

VINCE ČOVIĆ
Készítései kereskedésében Subotica Rudićeva ul.
(Kunetz-ház) 8869

SZABOTT ÁRAKI

A „NOVOS“ gyár főbb cikkei:

- 1. Redőny-osztály.** Faredőny ablaknak és üzlethelyiségeknek, faszalugater, automatikus készülőlékek vászonredőnyök részére, detektívrácsok, napellenzők stb. és az ezen iparba vágó összes cikkek.
- 2. Vaskonstruktó- és vasárusztály.** Masszív vasablakok, felülvilágító ab-
lakok, felvonók teher- és személy-
szállításra, körlepcsők, lépcsőtartók, masszív vaságyak minden kivitelben, vasmatracok, vaskapuk
és vasrácsok és az építkezésbe vágó összes vas- és tömegmunkák, kioszkok, vastaligák és ezen
iparba vágó összes vasmunkák és préselt vasárak.
- 3. Drótárusztály.** Összes drótfonatok, lyukbőség 3 m/m-től 120 m/m-ig, összes kerítés
minták, famadracok, madracfonatok, lábtörők, ipari célokat szolgáló
drótszjak, munkásszekrények stb. és ezen iparba vágó összes cikkek.
- 4. Pléhárusztály.** Dobo-
zok, skatulyák, pléhjátékszerek, pléh- és vaskályhák, fűrészpör-
kályhák, takaréktűzhelyek, sütők, bádognyűzők, vödörök, rezervoárok,
és ezen iparba vágó összes cikkek.

Olcsó karácsonyi vásár!

Férfi-ésnői divatcikkek, **HARISNYÁK**, keztyűk, selyemsálak
férfi ingek, nyakkendők, gallérok feltűnően olcsó árak mellett

SAJÁT ÉRDEKÉBEN GYŐZŐ DJÖN MEG!

Krausz Béla és Társa divatárúháza
SUBOTICA, RUDIĆEVA ULICA 2. SZÁM.